

Школска 2023/2024. година
Републичко такмичење ученика основних школа
из српског језика и језичке културе
VIII разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени
1.	Одреди којој језичкој групи припада сваки језик из следећег низа тако што ћеш на линију испод назива језика написати: С – за словенски, Р – за романски или Г – за германски. шпански чешки енглески _____	
2.	Најпознатије дело правне садржине из 14. века написано на језику који је близак народном назива се _____.	
3.	Које дело је Захарија Орфелин написао на руском језику? Заокружи слово испред тачног одговора. а) Плач Србији б) Житије Петра Великог в) Историја разних славенских народа г) Славеносрпски магазин	
4.	Које године је Вук Стефановић Караџић штампао прву граматику српског језика својом реформисаном ћирилицом? Одговор: _____	
5.	Реформа српског језика и писма Вука Стефановића Караџића званично је у Србији прихваћена: а) 17 година пре његове смрти; б) 4 године пре његове смрти; в) 4 године после његове смрти; г) 10 година после његове смрти. Заокружи слово испред тачног одговора.	
6.	Према датим екавским облицима речи напиши одговарајуће књижевне ијекавске облике: млеко: _____; млекар: _____; месец: _____.	
7.	У следећем низу дате су речи са префиксом пре- , који има значење „сувише, превише, изузетно”. Подвуци сваку реч која том низу не припада. препаметан, премршав, препознатљив, препоносан, претурен, пресрећан	
8.	Ако у речи МАСАЖА двоуснени сонант замениш <u>уснено-зубним безвучним сугласником</u> , а предњонепчани сугласник <u>звучним парњаком сугласника Т</u> , добићеш реч: _____	
9.	Реч ОТЦЕПИТИ пример је за извршену гласовну промену која се назива: _____, али је ова реч истовремено и пример који илуструје одступање од гласовне промене која се назива: _____. (Називе гласовних промена напиши без скраћивања.)	
10.	У следећој реченици подвуци све суседне речи које треба писати спојено . На жалост, гужва је на ауто-путу, па не стижем на почетак меча, али доћи ћу кад буде полу време.	

Бр.	Питања	Поени								
11.	Заокружи слово испред исправно акцентованог облика генитива множине речи ПЕВАЧ. а) певáча б) певáчā в) пéвачā г) пéвāчā									
12.	Којим је механизмом вишезначности (полисемије) настало значење подвучене речи у следећој реченици? Згазио је <u>папучицу</u> за гас, па је аутомобил нагло кренуо. Одговор: _____									
13.	У следећој реченици подвуци све речи у инструменталу. Био сам негде међу њима, тражећи је погледом, али сам схватио да није дошла, па сам вече провео са пријатељима, сатима причајући о актуелним друштвеним проблемима.									
14.	Поред сваке реченице напиши како њихови предикати гласе у инфинитиву: 1) Сат показује тачно време. _____ 2) Познала ме је у мраку. _____ 3) Моја сестра се удаје! _____									
15.	Одреди падеж, број и род подвучене именице у следећој реченици. Цео <u>дан</u> смо провели на обронцима планине Ртањ. <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th></th> <th>ПАДЕЖ</th> <th>БРОЈ</th> <th>РОД</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>дан</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		ПАДЕЖ	БРОЈ	РОД	дан				
	ПАДЕЖ	БРОЈ	РОД							
дан										
16.	Колико предикатских реченица има у следећој комуникативној? Пре него што ће угасити главно светло и звонцетом дати знак кино-оператеру да приказивање филма може да почне, стари разводник Симоновић наведе правила о понашању у случају ванредних околности. Одговор: _____									
17.	У следећој реченици подвуци све речи које се слажу (конгруирају) у роду са неком другом речи у њој. Чудно је то како једна те иста прича може да садржи супротне исказе.									
18.	Подвуци прилошку одредбу за време у следећој реченици. Било је предвече кад је брод упловио у луку.									
19.	Заокружи слово испред реченице у којој је прави објекат изречен именичком синтагмом. а) Нови станар није имао никаквих примедби. в) Рекао је да се не сећа назива улице. б) Жена га је питала за тачну адресу. г) Узалуд је превртао по старим белешкама.									
20.	Подвуци субјекат у следећој реченици. Ко је пажљиво читао граматику, знаће одговоре на сва питања.									

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2023/2024. година
Републичко такмичење ученика основних школа
из српског језика и језичке културе
VIII разред

Решења

1. Р, С, Г
2. Душанов законик
3. б) Житије Петра Великог
4. 1818. (године)
5. в) 4 године после његове смрти.
6. млијеко, млекуар, мјесец
7. препаметан, премршав, препознатљив, препоносан, претурен, пресрећан
8. фасада
9. једначење сугласника по звучности,
губљење сугласника / упрошћавање сугласничке групе
10. На жалост, гужва је на ауто-путу, па не стижем на почетак меча, али доћи ћу
кад буде полу време.
11. б) певача
12. метафором / метафора
13. Био сам негде међу њима, тражећи је погледом, али сам схватио да није дошла, па сам
вече провео са пријатељима, сатима причајући о актуелним друштвеним проблемима.
14. 1) показивати
2) познати
3) удавати се
15.

	ПАДЕЖ	БРОЈ	РОД
дан	акузатив	једнина / једнине	мушки (род)
16. четири / 4
17. Чудно је то како једна те иста прича може да садржи супротне исказе.
18. Било је предвече кад је брод упловио у луку.
19. а) Нови станар није имао никаквих примедби.
20. Ко је пажљиво читао граматику, знаће одговоре на сва питања.